

Tóth Pál

Újból és újból Székelyföld

(2., befejező rész)

2017. szeptember 7., csütörtök. Már szokás szerint 9-kor reggeliztünk. Nem ragadtunk le beszélgetéssel, hanem abban állapodtunk meg, hogy siessünk minél hamarabb Parajdra és a sóbányába, és csak utána menjünk tovább napi terveinket megvalósítani. Így is lett.

Etéd, Énlaka, Firtosváralja, majd Pálfalva után rátértünk a korondi útra. Fent, a Kalondatetőn már sütött a nap. A sok-sok emlék itt is köszönt; milyen meghitt megállásunk-pihenésem volt anno a mező tavaszi virágszőnyegén Mártival. Télen viszont cudarul nyargal arrafelé a szél! Korondon át elértük a **parajdi sóbánya** bejáratát és a pénztárt. Leparoltunk, és az első busszal le is mentünk. Hú, de sokan voltak! Három éve jártam itt legutóbb, azóta sokat fejlesztették a tereket. A bányajárat gyerekzsivajjal volt tele, sziklamászó és egyéb pályákat építettek ki, ami vonzza a családokat annak ellenére, hogy már elkezdődött a tanítás. Itteni kifejezéssel: már megvolt a „becsengetés”. Lenyűgözőek a járatméretek: szélesség kb. 15 méter, magasság kb. 12 méter.

Szép és hangulatos volt a sóbányában kialakított kápolna, amely több felekezeti számára is kínált miselehetőséget. Szent Borbála formabontó szobrával.

Felfelé nagyon sok falépcsőn kellett jönni a buszba történő beszálláshoz, sőt, azon a szinten újabb közösségi tereket nyitottak meg, amelyeken át kell menni úgy kétszáz métert. Beszúfolódtunk a kifelé menő buszba, és a már kinti, napsütéses utcákban megkerestük autónkat. A parkolót a sóüzem tartja fenn, így megkérdeztem a sorompóórt, hogy ismeri-e a gyárban dolgozó Dósa Vencel Mártont. Ismerte, mondta, de ő már meghalt... Neki vittünk ki Balázs barátom-

mal, úgy tizenöt éve, három-négy Magyar igazolványt. Ő egy szerelő volt, korábban még alpolgármester is Parajdon, és amikor családi házukba invitáltak, ott megkönnyezték postánkat. Később még egyszer arra jártunk. Csak be akartunk köszönni nekik, de a nagy fűben nem látható vasgerenda-csonkra ráfutottam, és a kocsim olajteknőjét kirepesztettem. Akkor ő adta vissza a jótettet, mert futott szerelő falubeliekért, akik rögtön nekiláttak az olajteknő hegesztésének egy borzalmasan koszos, olajos és sötét műhelyben. Utólag elmondhatom, hogy minőségi munkát nem is várhattam tőlük, mert elektromos hegesztéssel varrták be a repedést, nem gázzal. Munkájuknak az volt az eredménye, hogy még öt napot autóztunk. Viszont már hazafelé járva, már kis hazánkban annyira szétnyílt a repedés, hogy az olaj nemcsak folyt, hanem kilőtt, így az autóm bekrepált. Akkor a többiek hazamentek, én meg ottmaradtam a kocsival, és egy platón elmentem egy püspökladányi szerelővel haza. Ez a kis ráfutásom elég sok pénzembe került, de állítom, a javítás fele volt egy pesti árnak.

Parajdról Szováta felé indultunk, hogy majd Erdőszentgyörgynél az új aszfaltúton át, a mi Kőröspatakunkon keresztül, Etéden és Küsmödon át felmenjünk a már előre jelzett látogatásra, Siklódra. Makfalvára érkezve észrevettem egy táblát, amely Szolokma-Küsmöd irányába mutatott. Hurrá, emlékeztem, hogy egyszer ide lyukadtam ki Küsmöd felől. Szolokmaig jó volt a betonút, onnét balra fordulva jelzett a tábla Siklód felé. Erre még nem jártam, de reménykedtünk. Majdnem végig jól közlekedtünk, szinte csak Siklód előtt lett rosszabb a burkolat minősége. De jólesett ez a meglepetés! Kb. 40 kilométert spóroltunk időben és persze benzinben.

Siklódot Orbán Balázs hegyre szúrt falunak nevezte, és kálvinista felföldként jellemezte a 800 méter magasan lévő települést. Zsákfa-lu, nagy falu, éltek itt háromezren is. Most kb. 250 lelkes a település. Építészeti értéke, nagysága, egységessége nagyon nagy, a felföldi tájban

az épített örökség jeles helye. Nem véletlen, hogy a mi Hollókőnk a testvérfalujuk. Anno én is szerettem volna, ha az akkor még képviselő, egyben Erdélyt járó csapattagunk javasolja Kispestnek a kapcsolat felvételét, de ez nem talált nála célt. Talán azért, mert nem Ő és ugyancsak „alfahím” sógora vetette fel az ötletet. Erről ennyit. Már elmúlt.

Beérve Siklódra, felmentünk a templomig, majd a Papszere utcában a paplakig. Éppen fanyagot borított le egy traktor a kertben. Raab Vilmos, a lelkész örömmel fogadott, és invitált a dolgozó-, egyben előszobájába. Karakteres, fanyar életszemlélete nem változott. Látszott rajta, már alig várja, hogy beszéljünk egy jót! István is belecsapott a gondolatokba, és ez tetszett Vilmosnak. A házban sűrögtek-forogtak a mesterek; a hálószoba mennyezetét és magát a szobát hozták jó állapotba. Mint Vilmos mondta, kapott egy kis pénzt az egyháztól, mert már igencsak megérezt a parókia a felújításra. Vilmos felesége, Ibolya most nem ért rá, pedig mindig csatlakozott hozzánk. Most el volt foglalva, mert a munkásoknak főznie kellett, így csak egy-két percre meg-megállt, hozott sütit és kávé, és mosolygott.

Együtt mentünk át a szemben lévő házba, ahol az én régi kedves ismerősöm, a már özvegy Lina néni lakott frissen nyugdíjas, Makfalván szolgált lelkész fiával. (Lina néni volt az első, aki anno hozta nekem a templom kulcsát, átvéve a szerepet az akkori lelkésztől. Akkor, sok nekifutás után végre, úgy közel húsz éve volt, hogy eljutottam Siklódra megnézni a Kós Károly által 1948-ban tervezett – de csak az ottani rendszerváltás után, 1995-ben megépített – templomhoz mint a Kós-házak fotóinak gyűjtője. Lina néni nem volt otthon. Igencsak gyenge volt már tavaly is. Most éppen másik fia vitte őt magával Udvarhelyre, hogy ott pátyolgassa. Viszont Karcsi már várt.

Vilmos magunkra hagyott beszélgetni, és csak a templom látogatásakor csatlakozott hozzánk. Mi meg leültünk a ház kertjében, miközben Karcsi hideg falatokat tálalt. Aranyos volt az igyekezete. Látszott, hogy egyedül él most ott, a szülői házban, mint egy agglegény. Megint csak beleváltunk a beszélgetésbe, előtte elintéztük a dokumentumokat. (Karcsi autós büntetését én fizettem itthon, valamint vittem neki a falu iskolájáról, a századforduló előtti és a 20-as években még tartó erdélyi iskolaépítési koncepcióról talált dokumentumot, valamint két héttel ezelőtti csákvári közös fotót. Az iskoláról: benne van *A századforduló magyar építésze* című könyvemben [szerzők: Gerle János, Kovács Attila, Makovecz Imre]. A fotóról: augusztus 20-án Csákváron volt városünnep, ahova a testvértelepüléseket is meghívták. Korábban már tudtam ezt. A lovas programok lezajlottak, előző nap Pityu barátom vitte a makfalvi csapatot kocsikáz-

tatni, és a színpad melletti étkezőpadoknál gyűltek össze a makfalviak. Pityu odaintett, hogy hát Ők a makfalviak, gyere, és bemutatott. Én meg, körbe sem nézve, megkérdeztem tőlük, hogy ismerik-e Kiss Károlyt, az ő tavaly nyugdíjba vonult lelkészüket. Huncutul csak annyit mondtak, hogy nézzek két paddal hátrébb. Háát, ott ült Karcsi, még fekete öltönyben, fehér ingben, mert a délelőtti istentiszteleten ő prédikált a ref. templomban. Ott aztán vele és a többi makfalvival beszélgettünk Pityuval. Ott kért meg, hogy kifizetném-e a büntetését, és majd Siklódon elszámolunk. Így is lett.)

Elkezdett eszegetni, az idő haladt, így nekivágtunk a templomot megtekinteni. Vilmos is csatlakozott hozzánk.

Lina néniék háza mellett három, csodaszép, szinte egyforma, körtornácós öreg parasztház áll. Már szinte rutinszerűen fotóztam ezt a három házat, majdnem minden évszaktól van

fényképem. Javasolták Vilmosék, vegyem meg a legelsőt, mert kb. 1,5 millió forintért eladó. Meg is venném, ha magánéletem, kapcsolataim erre közös akaratban támogatnának...

A templomhoz vezető csapáson, szinte már szokásomhoz híven, most is készítettem egy templomdombi távoli fotót. Megnéztük a temp-

lombelsőt, a templom melletti, kétszáz éve épült, és azóta meg sem mozdult nagy fa haranglábat, mindig megcsodálva a bonyolult, vaskos faszerkezetet. (Azt mondják, hogy a félkezű ács az építés előtt leült a konyhájában, és pálinka mellett csuhéból és agyagból elkészítette a toronyszerkezet makettjét. Azután jött a megvalósítás.)

Elköszöntünk, és Küsmöd, Etéd felé lefelé autóztunk Kőrispatakra, aznap szokatlanul jóval vacsoraidő előtt. Jött a vacsora, a beszélgetés,

majd a pihenés. Kértük Magdit, hogy másnapra készítsen csomagban reggelit, mert korán szeretnénk indulni. Így is lett, nagy pakkot kaptunk.

Még „otthon” volt annyi időnk, hogy bementünk a Lajos és családja által alapított *kalapmúzeumba*. (Lajos kb. hat éve megkapta munkásságáért a Magyar Kultúra Lovagja elismerést.) Jól is tettük, mert voltak még látogatók. Román vendégek voltak, egyikük Izraelből tért haza nyaralni. István megnézte a múzeum belsejét, elkapott néhány információt a kalapfonatkészítésről, és készítettünk pár fényképet. A fészében nyaranként 30-an, vagy még többen is gyakorolják a fonást. Emlékeztem arra, hogy 2012 tavaszán, amikor Mártival először mentünk ki Kőrispatakra, Lajos fia; Lajcsi font nekünk egy-egy szalmagyűrűt. Akkor azt hittem, ez egy örökkévalóság jele, hiszen az idő tájt kezdtük életünket összekapcsolni.

Aznap csak 100 km-t tettünk meg.

2017. szeptember 8., péntek. Nekilátunk a mai programnak. Székelykeresztúron,

Székelyudvarhelyen át nekivágtunk a Madarasi Hargita hágójának. Szerencsénk volt az utazással, mert Csíkszeredán hamar átjutottunk, és a mise előtt 20 perccel megérkeztünk a **csíksomlyói kegytemplomhoz**. Csíkszeredán csak éppen megpillantottuk a Makovecz-tervezte templomot. Aznap volt Kisboldogasszony napja. Még otthon olvastam, hogy aznap tízkor ünnepi szentmise lesz, ezért igyekeztünk. Tízkor még csak 50-60-an voltunk. Akkor még nem tudtam,

hogy a mise csak fél tizenegykor kezdődik. Rózsafüzért imádkoztunk a kezdetig, addigra a templom tele is lett.

Világos, tömör volt a szentbeszéd. Jó volt ott lenni.

A mise után már eltűnt a pára, és napsütésben, gyalog vágtunk neki a nyeregnek. Elhaladtunk a Kós által tervezett kollégium mellett. A meredek stációt István sem vállalta, de így is, a kerülőn megközelítve a szabadtéri oltárt, én lihegtem és izzadtam. Ott körülnéztünk, élveztük a napsütést, István megnézte a kis kápol-

nát. Most csak kb. tízen voltunk. A pünkösdi búcsún itt 400-500 ezer magyar, katolikus és nem katolikus hallgatja a misét, lélegzik, imádkozik és énekel együtt. Párszor jártam már itt, de csak egyszer a búcsú alkalmával.

Visszatérve a parkolóhoz, mentünk tovább a **Gyimesekbe**. Elértük a „kaput”, népi nyelven a lófingatót, majd leereszkedtünk a Tatros völgyébe. Tájakat nézve nekem a gyimesi a legkedvesebb, a szinte csúcsockig húzódó kaszálóival.

Átmentünk Gyimesközéplekon, és megálltunk a **gyimesbükki** nagy vasútállomás után a falu szélén lévő vasúti hídnál, az **ezeréves határnál**. Megnéztük a volt határsorompó helyét még sejtető vasoszlop nyomát, a jó pár éve már helyrehozott vasúti őrházat. Az ún. Rákóczi várhoz vezető út le volt zárva omlásveszély miatt. Nemrég olvastam, hogy hamarosan rendbe hozzák a romvárat. Sétánkat két cigánylány zavarta meg. Sikeresen leráztuk őket. A másik oldalon parkoltunk, a Kostunáci kápolna oldalán. Odaérkezésünkkor már Istvánhoz odajött egy kis cigánylány, aki nem volt erőszakos. István pénzt és süteményt adott neki, mert éhes volt. Megköszönte a péksüteményeket, és elvitte magával. Megható volt, amikor felfelé mentünk a kápolná-

hoz, hogy a kislány a papája mellett, a szekéren ült, és ott mohón ette a kapott ajándékot. Sajnos, visszafelé már nem találtuk őket ott, pedig István elhatározta, hogy még ad neki valami mást is. Ilyen is van, szomorú, de szép emlék volt ez nekünk.

Felmentünk a kápolnához, a vesztegár romjaihoz, a tablókhoz, majd a két új emlékhelyhez, és gyönyörködtünk a tájban, emlékezve történelmünkre. Innét írtam Nyisztor Tinkának és Anna lányomnak üdvözlőt, és küldtem fotót is. Tinkának írtam, hogy sajna, de arra már nem futja a szoros program, hogy „átmenjek” hozzá, pedig csak kb. 60 km-re voltunk Tőle, Pusztinától. A kápolnában kicsit megpihentünk, majd indultunk haza, mert legalább két és fél óra utazás várt még ránk. Igyekeztünk. Középlekora költözött kb. tíz éve Halász Péter jó barát, néprajzos. (Titokban terveztem, hogy beköszönök, illetve beköszönünk neki, de hát egy beköszönés legalább másfél óra, ha nem akarjuk azt, hogy megsértődjenek. Péter jóval ezelőtt – kb. már húsz éve – addig-addig járta a Kárpát-medencét és

tovább, a Csángóföldet, amíg nemcsak néprajzos anyagot gyűjtött, hanem egy szép pusztinai csángó leányt is. Ő lett a második felesége. Most már van egy nagy fiuk, aki két év múlva érettségizik a gyimesfelsőloki Árpád-házi Szent Erzsébet Líceumban. A kisebb fiú is ugyanabba az iskolába jár, elemibe. Péter tényleg nyugdíjba ment, és kb. 65 éves korában megvett Középlekon egy fél telket egy ottani vak zenésztől, Zoli bácsitól, majd felépítette házát. Apósa fiatalabb nála. Péter örök optimista, mesélte, hogy egy cigányasszony azt jósolta, 120 évig fog élni. Péter egyszer felkínálta Frici barátomnak, hogy elviszi Csángóföldre, aki eddig még sohasem járt arrafelé, udvarhelyi ember ellenére sem. Jött az ötlet, Frici felvetette, hogy Péter engem ismer és kedvel, menjek ki vele. Így is lett, keresztül-kasul jártuk Pusztinát és környékét. Akkor ismertem meg dr. Nyisztor Tinka Pusztinán maradt néprajzost, a magyar nyelvű misézés nagy harcosát. Azóta már aludtam portáján Mártival is. Tinkát, ha valahol Pesten, vagy környékén jár előadást tartani, igyekszem meglátogatni.)

Hazaértünk háromnegyed óras késéssel, de vártak az otthoniak. A gyerekcsapat a nap folyamán már befejezte a táborozást, így tényleg nagy csend lett a portán. Megint jót ettünk, ittunk, beszélgettünk. Laci fiuk (a polgármester) invitált holnapra Küsmödre, ahol hat falu kispályásfocizik majd a „Firtos kupáért”, lesz falunap és az ottani „Csósz bál” is, ami megfelel nálunk a szüreti felvonulásnak és táncnak. Én már tudtam, hogy szintén az öt falujának egyikében, Énlakán lesz Regefesztivál is. Csak annyit mondtam, hogy valamelyiket be fogjuk cserkészni. (Énlaka is benne volt az előzetes programban, mert ott, az unitárius templom kazettás mennyezete rajta van a Világörökség listáján. Ezenkívül Énlaka településszerkezete teljesen sajátos. „Tizes”, ami annyit jelent, hogy anno tízesével települtek egy „bokorba”. Azon a kis településen az idegen könnyen eltéved, éppen a girbegurba, lejtős-meredekes utcák miatt. Legutóbb tavaly október elején jártam ott Fricivel és Balázssal. Akkor egy fiatal asszonyka hozta nekünk a kulcsot a friss időben, mellén bebugyolálva egy baba. Mint kiderült, ő volt az új lelkész. Jó lett volna találkozni újra, de majd a holnapi program ügyis eldönti.

Aznap 310 km-t tettünk meg.

2017. szeptember 9., szombat. Reggeli és indulás utolsó, itteni kirándulásainkra. Úgy döntöttünk, hogy **Küsmödre** megyünk először, ott leszünk egy kicsit, és ez lesz az, amit tényleg bevállalunk Lacira való tekintettel. Mire megérkeztünk, éppen elkezdődött a kupa, éppen a székegy himnuszt énekeltük, és az első mérkőzést elindították.

Jólesett Lacinak is, hogy megnéztük a helyi eseményt. Most nem mentünk fel a templomba, nem is láttuk a már Magyarvalkóról ismert

Lukácsy Ferenc tiszteleteseket, de nézegettük a vidám fiatalságot a művelődési ház előtti terecskén, amint gyülekeztek viseletben a szüreti felvonulásra nyergelt lovakkal és szekérrel. Beszélgettem velük kicsit a lovokról és a lószerszámokról, az itt használt hámookról, díszítésekről, zab-

láról, mint lovas ember, majd készítettem pár képet. Csákvári Pityu barátom is a lelkemre kötötte, hogy fotózzam a szerszámokat. Itt is, máshol is megtettem.

Lefelé menet azért készítettem a Küsmöd tábláról egy szokásos képet, amelyet szokásom szerint elküldtem egy csákvári lovas leánynak, most már asszonynak, akinek családja innét származik, és családi neve Kismödi.

Sok falun át, Székelykeresztúron és Székelyudvarhelyen át Fenyédnél letértünk **Zetelaka** felé. Ott először fotóztunk székely kapukat, lovas kocsikat, majd megkerestük régi, ivói főju-

hász (major) ismerősömet és feleségét, Boldizsár Mózeset és Rózsikát.

Ők kb. négy éve költöztek vissza Zetelakára, egy ikerház egyik részébe. Eredetileg fiaiknak építették már vagy húsz éve, de ők mindketten kint akartak élni Ivóban. (Ivó a zetelakiak nyári kitelepülése során keletkezett, mert ott fent már közelebb voltak a legelőkhöz. A település egyre növekedett, így iskolát is építettek. Mára már többszörösére duzzadt ez a hosszan elnyúló, szinte egytűcs település a rengeteg hangos, lármas városival, köztük magyarokkal, akik főleg hétvégi házakat építettek, de már van elég panzió is. 1993 táján még villany sem volt a faluban...) Mózsi a 73. évét tapossa, fáradtnak látszott a délelőtti munkát befejezve. Persze, azért itt, a nyugdíjas környezetben is van két lóva, amelyeknek lőereje nagy érték, mert aznap is hívták krumplit kiszántani, és olyan kemény volt a föld, hogy nemcsak a két ló fáradt el, de még a munkában megedzett Mózsi is nyögött. Pedig igencsak acélosan szikár a termete, és ennél keményebb a kézfogása. Emellett jó mélyen dörögő hangja egy megedzett székely mintája. Ő is és felesége, Rózsika is nagy-nagy örömmel fogadott minket. Egy órát voltunk náluk.

Igyekeztünk Ivóba, mert Mózsi egyik unokájával, Lehellel leveleztem, hogy ha otthon lesz, akkor felmennék a Hargitára. Ő időben válaszolt, hogy nagy a valószínűsége annak, hogy még akkor Ivóban lesz. Már négy éve Székesfehérváron tanul egy művészeti iskolában. Jövőre elvégzi, és felsőfokú előadóművészi (zenés szórakoztatás) oklevelet kap. Két éve elmentem érte Székesfehérvárra, és elvittem őt Csákvárt megnézni, ottani lovas életünket megmutatni, és lovas barátoméknak, Pityuéknak őt bemutatni. Lehelre szállnak a lányok, szimpatikus, szerény fiatalember, születése óta ismerem. Az öreg Mózsi fiának ő a nagyobb gyermeke.

Ivóban ifj. Mózsi felesége, Melinda és Lehel voltak otthon. Melinda férje most éppen Izlandon dolgozik faépítkezésen egy társával. Ehhez, a fakitermeléshez és az összes famunkához ért igazán, a pásztorkodást ő nem vállalta. Igyekeztünk fel a csúcsra. Lehel felajánlotta erős pickup-jukat. Mint tapasztaltuk, jó is volt, mert a mi kocsinkkal a leágazástól felfelé induló út majdnem fele pocsek állapotban volt. Még a faluban megálltunk Romhányi András wekerlei volt jó barátom épülő házánál, hogy hogyan is áll. (Ő és sógora nekem jó haverjaim voltak. Ők voltak az erdélyi utazó társaság magjai, és hozzájuk tartoztam én is. András révén ismertem meg Ivót, Fricit és sok-sok mindent. Több minden nem stimmel közöttünk, aminek az lett a vége, hogy kb. 12 éve megszakadtak a félévenkénti közös utazások. Akkoriban ezeket az utazásokat úgy hívtuk, hogy menni kell tavasszal, mert ki kell nyitni az „ivót”, és tél előtt be kell zárni. Akkor, és lényegében miattuk léptem ki a Wekerlei

Társaskör vezetőségéből, valamint a Magyar Kollégium Kulturális Egyesületből, amelynek ők vezetői voltak. Ilyenfajta ivó nyitó-záró meghívást azóta nem kapok. Ennek okán azóta magam szervezem túráimat, magam gyűjtöm fotókkal továbbra is a Kós-házakat, a magam fotóiból állítottam ki a fotókat itthon és Erdélyben. Nem esett jól a különválás. Persze, azért összejövünk névnapokon meg itt-ott. Egyetlen közeledése volt Andrásnak 2016-ban azzal, hogy ünnepeljük meg kint Ivóban a 25 éves ivói kapcsolatot az alapító csapattal. Mindenféle nyavalyák miatt a találkozó elmaradt, de mi, Balázs és én kimentünk az adott időben, és Fricivel hármásban szép, értékes napokat töltöttünk. Anno megterveztem Andrásnak Ivóba egy nagy házat ún. Kós-stílusban. Azóta is épül, András adaptáltatta egy helyi szakemberrel. Már sok kalákát szervezett oda András, de még belül nincsenek vakolt falak, a tetőtér burkolat nélkül, ugyancsak semmi épületgépészet.)

Felértünk a **Madarasi Hargita** régi turistaházához, de Lehel továbbvitt, és egy majdnem „vadi új” szép szálloda parkolójában zárta le a kocsit. Onnét már csak gyalog kellett menni a kaptatókon. Az út nem volt hosszabb egy kilométernél, de igencsak lihegtünk. És, a csúcs hiába volt közel, rólunk csurgott a víz. Lehel lábai edzettek voltak, ha ott-

Még én sem voltam a csúcson, ezért hajtott a vágy. (Volt már olyan is, hogy az út felénél lévő eligazító turistatáblánál én megálltam csak azért, hogy a továbbmenők visszafelé el ne vesszenek a leereszkedő felhőben, ködben, és hangomat meghallva közeledjenek. Ez kb. 1996-ban lehetett, május 9-én. Én a táblánál várakoztam, ráírtam a dátumot is, de azóta új táblát tettek. Akkor történt meg, hogy az induló csapatból ketten már korábban feladták a versenyt, mert a már olvadó mezőben hol a fűvön, hol a térdig érő hóban jártak, és gumicsizmájukba is befolyt a hólé. Aztán volt már olyan is, hogy gyalog mentünk fel Ivóból, és az első száz métereken már éreztem, hogy vizes az egyik zoknim. Akkor tapasztaltam, hogy bakancsom talpa valahol elfáradt, eltörött. Nem volt más hátra, mint mentem, mentem. Fent, a turistaház lépcsőjén aztán kicsavartam a vizet a zokniból, és ballagtunk vissza...)

Végre felértünk. Szerettem volna egy emlékfotót készíteni Lehellel együtt a fényképezőgéppel, illetve Anna lányom gépevel, amit én használok eddig balesetmentesen már két éve. Egy kőasztalfélére rátettem a gépet, beállítottam a 10 másodperces időzítést, és... A gépet lefújta az erős szél a sziklákra! De ciki! Szegény Anna, ha tudná. Így aztán csak Lehelt kértem meg, hogy valamilyen emlékfotót készítsen már rólam

hon van, sokszor ő megy fel a látogatókkal. Az út kétharmadán egy kis vízszintes szakasz volt az áfonyás, törpefenyős hegyoldalon. Ott István leparkolt. Kimerült a reggeli hatalmas és csodálatos juhtúrós, juhsajtós és szalonnás puliszkától és az edzatlanségtől, meg a bakancsa talpa is levált. Kár, mert már csak kb. 300 méter volt hátra. Ott várt meg minket, közben fényképezte a tájat és minket a távolban, s izgulva „várta” a találkozást a medvével.

a félokos telefonommal. A fotó minőségéért elnézést kérek az olvasótól. Lehel megtette, és legalább van dokumentum a vágyva várt célomról. Fent voltam a Hargitán! (Itthon elvittem a gépet a szakboltba. Jó sok pénzbe kerül, de remélem, meg tudják javítani... Megjavították.)

Visszafelé bementünk a parkolónk melletti új szállodába, ahol Lehel meghívott egy italra. Visszatérve Ivóba, megköszönve Lehel felajánlását, még bemenetünk a kb. 300 méterre lakó Reginahoz. Regina úgy öt éve vesztette el férjét, Ferenc bácsit, akit magunk között „maroknyi székel”-nek neveztünk, mivel mindketten apró termetűek voltak, de Ferenc bácsi talán egy centivel

még apróbb. Ezért is viselt mindig kalapot. Ferenc bácsiék háza az Ivó patakán túl, a Mentéd pataka mellett volt, az innenső oldalon. A kapujukkal szemben, a patakon átívelő fahíd után volt Frici faháza, a mi egyik nagy bázisunk. Sok emlék fűződik hozzá, de ma Frici nem jött ki, mert mondtuk neki, hogy a mi mai programunk szoros lesz, és nem lesz időnk – sajnos – beszélgetni egy szalonna, egy kolbász, egy hagyma, egy muzsdéj és némi ital mellett. Regina nem volt otthon. Ilyen is ritkán fordul elő. Menye, Iza és fia, Árpád voltak otthon. Kedvesen fogadtak, hiszen régi ismerősök vagyunk. Árpád is különösen kedvel, mert én a sok durvasága ellenére is kedvelem, és nem gúnyolom ki, mint a többi sok városi Nagyfiú. Fricinek meg jó barátja kezdetől. Szóval, Regina az előző nap bement Zetelakára, az ottani búcsúra, és egyik lányánál maradt még egy napot. Telefonon beszéltünk egymással, mindketten sajnáltuk, hogy nem találkoztunk. Kiáradó szeretettel fogadta anno családomat és a közelmúltban Mártit.

Hajtottunk haza. A vacsora már várt minket. Lajcsi is megjelent feleségével, Rózsikával. Előző nap este jöttek meg családi, tengeri nyaralásukból. Lajcsi a pünkösdi egyház még nem felszentelt lelkésze, de alapból ő viszi már a család idegenforgalmát, mert ilyen végzettsége is van. Lajcsival hamar megtaláltuk a közös hangot a hitről, a magyarságról és minden jó dologról.

Megint kértünk hideg reggelit, megint jó sokat kaptunk.

Aznap 170 km-t tettünk meg.

2017. szeptember 10., vasárnap. Igyekezünk ottani 8 órakor elindulni. Balavásár felé, Dicsőszentmártonon át végül kilyukadtunk Szászsebesnél az autópályára. Szép, napos idő volt egész nap. Nem álltunk már meg sehol. Az autópályának egyszer csak vége szakadt, István Dévánál tévedésből a régi nemzetközi útvonalat választotta. Én előbb elaludtam, ezért is nem voltam döntőképes az útválasztásban. Utólag kiderült, hogy a mi utunk rövidebb volt ugyan, de valószínűleg időben hosszabb, mint a Temesvárt is érintő újabb autópálya-szakaszon haladva. Aradnál rácsatlakoztunk a várost elkerülő útra, majd rátértünk a határig már biztos autópályára. A határnál nem volt sok várakozás. Utána, a Szegedet is elkerülő autópálya után, becsatlakoztunk az M5-ös autópályára, majd meg sem álltunk Istvánék házáig.

Végül már csak tizenöt perc, és megérkeztem otthonomhoz.

Aznap 650 km-t tettünk meg.

Összesen 2300 km volt a kirándulás. Szállás: naponta 70 RON (benne reggeli és vacsora).

Budapest, 2017. október 1.

A fényképeket a szerző és útítársa, Szabó István készítette.

Péntek Róbert

Íz-lel

Hízik a csend, bújócskáz,
tompá kövön hidegláz,
a hideg ráz,
a hideg ráz.

Kevély delej is vacog,
lehűtik a csillagok,
ezüst dalok,
ezüst dalok.

Bőregér az égen áll,
szúnyogokkal citerál,
sötét a bál,
sötét a bál.

Obszidián árny dadog,
lomha, köves fátyolok,
csiszolt homok,
csiszolt homok.

Hold uszálya andalog,
tenger szemem imbolyog,
szemem horog,
szemem horog.

Macska-szem ég keréken,
nyávog szikara szekéren,
a szem-érem,
a szem-érem.

A szentjánosbogarak,
keresztvizet hordanak,
csak áldanak,
csak áldanak.

Szív pitvarán fias tyúk,
szerelmesek a hattyúk,
megkopasztjuk,
megkopasztjuk.

Csalán csípő csicsereg,
ha semmit sem viselek,
rád figyelek,
rád figyelek.

Ízt cserélnek ajakak,
szívből nyögnek át szavak,
beporzanak,
beporzanak.

Elgyöngülve egymásért,
a szent, fényesbb világért,
szemed kísért,
szemed kísért.

Badacsoytomaj, 2018.07.03.